2-SHOʻBA: JISMONIY TARBIYA VA SPORT SOHASIDA AHOLINI OMMAVIY SOGʻLOMLASHTIRISHNING INNOVATSION SPORT KLASTERINI TASHKIL QILISH;

JISMONIY TARBIYA DARSLARIDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNI QOʻLLASH ORQALI OʻQUVCHILAR NAZARIY BILIMINI OSHIRISHNING OʻZIGA XOS XUSUSIYATLARI

10.53885/edinres.2022.34.85.041

Bobomurodov Abdurafik Egamurodovich
Oʻzbekiston davlat jismoniy tarbiyava sport
universiteti katta oʻqituvchisi
Chirchiq shahri, Oʻzbekiston

Annotatsiya. Jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyani qoʻllash orqali oʻquvchilarning nazariy bilimlarini oshirish xususiyatlari hamda respublika ta'lim tizimidagi oʻzgarishlarga alohida urgʻu berilgan holda yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarga boʻlgan ehtiyoj koʻrsatilgan**.**

Annotation. The features of increasing the theoretical knowledge of students through the use of pedagogical technology in physical education lessons, as well as the need for highly qualified competitive personnel with a special emphasis on changes in the education system of the republic are highlighted.

Аннотация. Выделены особенности повышения теоретических знаний студентов за счет исползования педагогической технологии на уроках физического воспитания, а также потребности в высококвалифитсированных конкурентоспособных кадрах с особым аксентом на изменения в системе образования республики. широко прикрыты.

Kalit soʻzlar: Maktabgacha ta'lim, jismoniy tarbiya mashg'ulotlari, chaqqonlik, chaqqonlik oʻzgarishlari, chaqqonlikni oshirish

Keywords: Preschool education, physical education trainings, agility, agility variations, agility improvement.

Ключевые слова. Педагогическая технология, технологический подход, мотив, консепция, модулный метод чтения.

Tadqiqotning dolzarbligi. Bugungi kunda jismoniy tarbiya va sport sohasida, ayniqsa, bolalar sportini yanada rivojlantirish, har bir shahar va qishloqda zamonaviy talablarga javob beradigan, zarur anjomlar bilan jihozlangan sport maydonchalari, inshoot va majmualarni barpo etish boʻyicha amalga oshirayotgan ishlarimiz oʻzining ijobiy samarasini bermoqda. Shu ma'noda ilgʻor pedagogik texnologiyalarni amalda joriy etish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'limga texnologik yondashuv pedagogik jarayonga faol ta'sir etuvchi va uning samaradorligini, bir butunligini va muvaffaqiyatini belgilab beruvchi omillardan hisoblanadi [1,2].

Oʻzbekison ta'lim tizimining insonparvarlashuvi, demokratlashuvi va yangi texnologiyalarning kiritilishi pedagogika fani oldiga ta'limning mazmuni, tuzilishi, rivojlanish darajasi, imkoniyatlari va texnologiyasini aniqlashdek murakkab vazifalarni qoʻydi. Bu vazifalarni hal qilish bir qancha muammolarni keltirib chiqardi. Jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qoʻllash orqali , oʻquvchilar nazariy bilimini oshirish bugungi kunning kechiktirib boʻlmas muammolardan biri boʻlib, ushbu mavzuning dolzarb ekanligini koʻrsatib beradi.

Tadqiqot maqsadi: Jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qoʻllash orqali oʻquvchilar nazariy bilimini oshirishning oʻziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda oʻrganish va tahlil qilish.

Tadqiqotning vazifalari. Tadqiqot oldiga qoʻyilgan maqsaddan kelib quyidagi vazifalarni hal etildi;

- jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qoʻllashning oʻziga xos xususiyatlari boʻyicha ilmiy - uslubiy adabiyotlarni oʻrganish va tahlil qilish;
- jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qoʻllashning oʻziga xos xususiyatlarini yoritib berish.

Tadqiqotning uslublari. Tadqiqot jarayonida, pedagogik kuzativ nazariy tahlil va umumlashtirish hamda matematik - statistik uslublardan foydalanildi.

Tadqiqotning muhokamasi. Jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qoʻllashning oʻziga xos xususiyatlari boʻyicha ilmiy - uslubiy adabiyotlarni oʻrganish va tahlil qilish jarayonida aniqlandiki, mavjud ma'lumotlar jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qoʻllash boʻyicha etarli emas. Shuni alohida takidlash lozimki, mamlakatimizda ta'limning barcha sohalaridagi kabi jismoniy tarbiya sohasida ham katta islohotlarni talab qiladi. Raqobatbardosh kadolarni tayyorlash

jamiyatning muhim ehtiyojini qondirishning eng zarur shartidir. Jamiyatning yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarga bo'lgan ehtiyojini qondirish uchun boshlang'ich sinfdan boshlaboq tinimsiz izlanish, ta'limning yangi samarali usullarini qidirish va topish hamda amaliyotga joriy etish davr talabi hisoblanadi [3,4].

Jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari quyidagilardan iborat;

- ta'lim jarayonida pedagogik texnologiyani qo'llagan holda o'quvchilarning o'qish motivini o'stirish va ularning fanni o'zlashtirishga qiziqish va ehtiyojini tarbiyalashdir.

-motivning mavjudligi shaxsning o'quv faoliyatga erkin kirishuvi, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida erkin muloqotning shakllanishi va tez til topa bilishini ta'minlash hamda jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologilar joriy etilishi, o'qish motivlarini har tomonlama rivojlantirilishi, pedagogik texnologiyaning mohiyatini anglatishga erishilishi, unga doir bilim, ko'nikma va malakalar chuqur egallanilishi va ular ta'lim amaliyotida muvaffaqiyatli qo'llanilishi jismoniy tarbiya darslari jarayonida yuqori samaradorlikka erishishni ta'minlaydi.

- jismoniy tarbiya tizimini o'quvchi – o'qituvchi hamkorligi asosida o'quvchilarning erkin fikrlashiga yo'l ochib berishga qaravtilmog'i lozim.

- jismoniy tarbiya daslari jarayonida modulli o'qish usulidan foydalanilsa o'quvchilarning erkin, musaqil fikrlashiga keng yo'l ochiladi.

- musaqil davlatimizning taraqqiyoti ta'limning barcha sohalaridagi kabi jismoniy tarbiya sohasida ham katta islohotlarni talab qiladi. Raqobatbardosh kadolarni tayyorlash jamiyatning muhim ehtiyojini qondirishning eng zarur shartidir.

- jamiyatning yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarga bo'lgan ehtiyojini qondirish uchun boshlang'ich sinfdan boshlaboq tinimsiz izlanish, ta'limning yangi samarali usullarini qidirish va kashf qilish zarur.

- boshlang'ich ta'lim jarayonida pedagogik texnologiyani qo'llagan holda o'quvchilarning o'qish motivini o'sirish va ularning fanni o'zlashtirishga qiziqish va ehtiyojini tarbiyalashdir.

- jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalar joriy etilishi, o'qish motivlarini har tomonlama rivojlantirilishi, pedagogik texnologiyaning mohiyatini anglatishga erishilishi, unga doir bilim, ko'nikma va malakalar chuqur egallanilishi va ular ta'lim amaliyotida muvaffaqiyatli qo'llanilishi jismoniy tarbiya darslari jarayonida yuqori samaradorlikka erishishni ta'minlaydi.

- jismoniy tarbiya darslari jarayonida o'qish motivlarini har tomonlama o'sirishga e'tibor qaratilsa o'quvchilarning bilim o'zlashtirish jarayonlari samarali bo'ladi.

- jismoniy tarbiya daslari jarayonida modulli o'qish usulidan foydalanilsa o'quvchilarning erkin, musaqil fikrlashiga keng yo'l ochiladi.

- jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qo'llanilsa kutilgan samaraga erishish mumkin.

Xulosa. Jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qo'llash ko'p omilli xususiyatlarga ega bo'lib, mavjud adabiyotlar ushbu mavzuning mazmun – mohiyatini to'liq ochib bera olmaydi. Umuman olganda ushbu jarayon ko'p omilli xususiyatga ega bo'lib, o'qituvchi va sohada faoliyat yuritayotgan ilmiy hodimlardan esa doimiy ijodiy izlanishlarini taqazo etadi. Natijasida esa, jismoniy tarbiya darslarida pedagogik texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilar nazariy bilimini oshirish va hayotda kerak bo'ladigan asosiy harakat ko'nikma va malakalarining kengayib borishiga xizmat qiladi.

Adabiyotlar ro'yxati

8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2017-2021-yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" qarori.
9. Salamov R.S. "Sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari". 2 tom. Darslik. ITA-PRESS. T. 2015 yil. 181 bet.
10. Kuramshin Yu.F. Teoriya i metodika fizicheskoy kulturы. Uchebnik. Moskva. – 2010 g.
11. N.G.Ozolin, D.P.Markov. "Yengil atletika", Toshkent: 1971 yil. 176 bet.
12. Azimovna F. M. et al. Educational importance of physical education, sports and health measures in higher educational institutions //E-Conference Globe. – 2021. – C. 321-325.
13. Azimovna F. M. Formation of spiritual and moral values of pupils in physical education lessons //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR). – 2020. – T. 9. – №. 11. – C. 99-103.

14. Nematovich K. S. Abduyeva Sitorabonu Savriddin kizi, Fatullayeva Muazzam Azimovna, Kurbanov Shukhrat Kuldoshevich. Using of innovation terms in physical education and sport lessons and their social and educational features //Journal of Critical Reviews. doi. – Т. 10. – С. 470-471.

15. Салимов, Г. М., Дустов, Б. А., Фарманов, У. А., & Рахмонов, Р. Р. (2020). Показатели констатирующего этапа экспериментальной работы по физическому развитию учеников 7-10 лет общеобразовательных организаций Узбекистана. *Педагогическое образование и наука*, (1), 91-97.

16. Akmalovich, Dustov Bakhtiyor. "Acmeological peaks of a sports teacher and coach." *Middle European Scientific Bulletin* 11 (2021).

17. Akmalovich, D. B. (2020). Organization of independent work of students in the process of physical education. *Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR)*, *9*(11), 120-123.

18. Mamurov B. B. The Need to Prepare Future Teachers to Design a Student-Centered Educational Process. Eastern European Scientific Journal, 2017. http://journale.auris-verlag.de/index.php/EESJ/article/viewFile/600/596

19. Мамуров Б.Б., Махмудов М.Х. Акмеологическая составляющая образовательной культуры учителя. философские и методологические. https://www.elibrary.ru/item.asp?id=36679921

20. B Mamurov, A Mamanazarov, K Abdullaev, I Davronov. Acmeological Approach to the Formation of Healthy Lifestyle Among University Students. III International Scientific Congress Society of Ambient …, 2020. https://www.atlantis-press.com/proceedings/isc-sai-20/125937241

21. ББ Мамуров. Акмеологический подход к воспитанию молодого поколения в наследии предков. Педагогическое образование и наука, 2016. http://www.manpo.ru/manpo/publications/ped_obraz/n2016_03.pdf#page=147

22. Файзиев Я. З., Кузиева Ф. Эффективности использования национальных средств физического воспитания в учебном процессе //Вестник магистратуры. – 2020. – №. 3-1. – С. 95.

23. Bozorova S., Fayziev Y. The development of motor memory of students in physical education classes //Student science: research works. – 2019. – С. 47-48.

24. Abdullayev Sh.Dj. Yusupova Z.Sh. Бухоро Давлат Университети Илмий ахбороти THEORETICAL ANALYSIS OF THE PROCESS OF RECOVERY OF THE ABILITY OF INDIVIDUAL WRESTLERS TO WORK IN THE POST-COMPETITION STAGE 2020/6(82)ст.271-276
https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=DNSe5CIAAAAJ&citation_for_view=DNSe5CIAAAAJ:Tyk-4Ss8FVUC

25. Баймурадов Р.С., Бахшуллаева М. «**ҲОЗИРГИ ТАРАҚҚИЁТ БОСҚИЧИДА ХОТИН-ҚИЗЛАР СПОРТИ : МУАММОЛАР ВА ИСТИҚБОЛЛАР**», «**ЖЕНСКИЙ СПОРТ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ : ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ**». Халқаро онлайн илмий-амалий анжумани материаллари 2020 йил 6 май, Бухоро -2020, «Ўқувчи-ёшларнинг кун тартибида жисмоний машқлар», 121-125 бет.

26. Farmonov Utkir Alimovich THE SYSTEM OF TRAINING YOUNG BASKETBALL PLAYERS AT THE INITIAL STAGE OF TRAINING AT SCHOOL DOI: 10.5958/2278-4853.2020.00279.7

27. Kadirov Shokhrukh Nematovich, Abduyeva Sitorabonu Savriddin kizi, Fatullayeva Muazzam Azimovna, Kurbanov Shukhrat Kuldoshevich. USING OF INNOVATION TERMS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT LESSONS AND THEIR SOCIAL AND EDUCATIONAL FEATURES. http://www.jcreview.com/?mno=101988 [Access: April 10, 2021]. doi:10.31838/jcr.07.06.84 http://www.jcreview.com/?mno=101988